

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 28. oktober 2018

Kirkedag: 22.s.e.Trin/B

Tekst: Es 49,13-18; Ef 4,30-32; Matt 18,1-14

Salmer:

SK: 750 * 51 * 593 * 473 * 375

LL: 750 * 51 * 382 * 593 * 473 * 375

I folkekirken tales der om, at vi inden for en årrække får en mærkbar præstemangel. Vi er begyndt at mærke det. Vi mærker det derved, at præstestillinger i udkantsdanmark nu oftere genopslås end tilfældet har været i mange år, og vi mærker det derved, at der er langt færre ansøgere til præsteembederne end tilfældet har været i mange år. I dag kan man faktisk glæde sig, hvis man har 10-15 ansøgere til en præstegerning, og det vel at mærke i Helsingør og Københavns stifter, som er dem, der sidst kommer til at mærke præstemanglen.

Der er flere faktorer, som er årsag til dette. En af dem er, at der ikke er nogle karrieremuligheder i præstegerningen. OK, man kan blive provst; men der er kun omkring 125 af dem, og de sidder længe på posterne, og der skal kun bruges 10 biskopper, som også sidder længe på deres post, så det er så som så med karrieren. Derfor diskuterer man også i folkekirken i dag, hvad man kan gøre for at gøre præstegerningen karrieremæssigt mere spændende og udfordrende.

Så er der også en hel masse med forholdet mellem uddannelse og løn, og arbejdstid og løn og en hel masse andre ting, der mere eller mindre indirekte har betydning for synet på præstegerningen. Og det er langt hen ad vejen synet på præstegerningen, det hænger sammen med. Der er ikke længere nogen prestige i at være præst. Der er sågar præster,

forhåbentlig mindretallet, men oftest mandlige præster, der ikke synes, at det er fedt at være til festlighed på konens arbejdsplads, og så skulle sige, at man er præst. Slet ikke, hvis konen har et job, hvor løn og karriere er langt mere prestigefyldt end i folkekirken.

Der er ingen prestige i at være præst. Det skyldes jo nok i bund og grund, at synet på præstegerningen har ændret sig, og, at præster ikke bare er vildt stolte af, at få lov at være præst. Og når der ned gennem historien har været perioder, hvor der var prestige i præstegerningen, så har det efter min overbevisning været forbundet med en misforståelse i selvopfattelsen hos præstestanden og i kirken. Disse misforståelser har i lange perioder slået igennem i befolkningen; men gør det ikke længere. Det vækker slet ikke samme bekymring i befolkningen eller hos regeringen, at det er svært at få præster til udkantsdanmark, som det vækker bekymring, at det er svært at få læger til de samme områder.

Der er heller ingen prestige i at være kristen. Og det, tror jeg, er Jesu skyld. Når jeg har lagt ud med det med prestige i kirken og kædet det sammen med det sidste, at være kristen, hænger det sammen med dagens evangelium og udgangspunktet for samtalen mellem Jesus og disciplene: Hvem er den største i Himmeriget? På Jesu tid er der en væsentlig mere snæver sammensmeltning i opfattelsen af henholdsvis Guds rige og kirken. Kirken som institution kommer dog først på tale senere; men hos disciplene ligger der den tanke, at det både handler om Guds rige og om discipelflokken, som vi på en måde kan kalde for en Jesus-bevægelse, og som udviklede og indrettede sig i en kirkeinstitution. I dag er vi nød til at sige, at Guds kirke er ikke Folkekirken. Men vi er også nødt til at sige, at Folkekirken har til opgave at være en del af Guds kirke.

Og allerede disciplene er interesserede i karrieremuligheder. Hvem er den største i Himmeriget? Selvfølgelig taler de om Himmeriget, Guds rige, for ingen skal jo beskyldes dem for at være ærekære karrieremennesker. Men vi ved jo andet steds fra i evangelierne, at de på et tidspunkt helt konkret spørger Jesus om, hvem af dem, der er mest betydningsfuld. Så, Jesus, hvad er karriere- og prestigemulighederne i Himmeriget? Og det er her, jeg på en måde synes, at Jesus gør sig skyldig i, at det at være kristen og være i kirken ikke indebærer noget som helst af det. Men tværtimod kan tangere det undseelige.

Vi skal se hele problematikken i Jesu kontekst. En flok mænd har sluttet sig til Jesus og stiller ham nu dette spørgsmål. Lad os nu være søde ved dem, og forstå deres spørgsmål i den bedste mening, så deres spørgsmål handler om Guds rige, Himmeriget: Hvem er den største?

Nej, vi kan ikke være søde ved dem og forstå dem i den bedste mening. For de giver udtryk for noget i os mennesker, som er i den dårligste mening. De giver udtryk for, at vi mennesker er noget i forhold til hinanden, også hos Gud. De er ærgerrige, også i forhold til Gud Herren. Og det forfærdelige i den sammenhæng er, at det meget ofte hænger sammen med et ringere syn på de mennesker, der rangerer lavere. Og meget ofte, så er anseelse og ære forbundet med, at det sker på andres bekostning. På den anden side, så er det jo ikke så mærkeligt, at den slags også findes i kirken i dag, når det allerede blandt de aller første kristne var et emne til diskussion og at stræbe efter.

Og her gør Jesus sig så skyldig i den manglende anseelse og prestige i at være kristen og kirkelig. For han sammenligner det at være kristen og kirkelig med et barn og et får! Der er simpelthen ingen mand, der tager sig selv alvorligt og ser på sin fremtid og forholder sig til livets store spørgsmål, oven i købet

i det guddommeliges sfære, der kan tage alvorligt, at sådanne emner skal ses med et barn og et får som fikspunkt. Det er simpelthen for useriøst. Et barn og et får! Der er ikke noget mere ligegyldigt at forholde sig til, jo, det skulle lige være kvinder. Det er situationen og rammen for at forstå, hvor provokerende Jesu ord er, da de bliver udtalt første gang.

I rigtig mange år har man kendt til sangen *Jesu lille lam jeg er*. I nyere tid er der også mange, der synger *Jeg vil bare være et får med krøllet hår*. Men, og derved er vi faktisk ikke så langt fra Jesu samtid, det er børnesange. Men i bund og grund så er sådanne sange blot ultra korte sammenfatninger af det samme budskab, som f.eks. er i de salmer, vi synger i dag. Og de er nemmere at lære udenad end dagens salmer. Men det er børnesange, og derfor er de også bare søde.

Barnet har Guds kærlighed. Jesus uddyber det i talen om at bringe børn til frafald, og han advarer om, at barnet eller den, der er som barnet, er den største i Himmeriget. Det er der rigtig meget at sige om, hvilket ikke er muligt i dag, da noget andet trænger sig på. Men, jeg vil alligevel lige komme med en ængstelighed. Vi har rigtig mange små børn i vort land, der får læst bibelhistorie og gladelig tror på Gud. Men rigtig mange af dem oplever, at deres voksne, og det gælder så både deres forældre, skolen og alle mulige andre sammenhænge, hvor børnene befinder sig, rigtig mange af deres voksne sætter spørgsmålstejn ved det med Gud, når børnene bliver lidt større. Og det med bibelhistorie og Gud ikke længere er så sødt. Og derved bliver der sat spørgsmålstejn ved børnenes tro som noget, der ikke bliver taget alvorligt. Jeg kan godt være urolig for, om det også er sådanne forhold, Jesus taler advarende og formanende om, når han taler om at fratage børn troen på Gud. Jeg synes, det er meget tankevækkende for enhver voksen, der har med børn at gøre. Vi skal se os som børn i Himmeriget, vi

skal se børnenes storhed i Himmeriget, og vi skal fremelske børns tro på Gud. Det er stort, og det er vores opgave. Svigter vi den, så er Jesu ord godt nok barske.

Og dermed nok om det med barnet i denne omgang. Jeg vil gerne vende opmærksomheden mod det, Jesus siger om fåret. Jesus fortæller om en mand, der pludselig mangler et af sine 100 får. Og så stiller Jesus spørgsmålet: Lader han ikke de 99 blive i bjergene og går ud og leder efter det vildfarne? Og finder han det, er hans glæde over dette genfundne får så ikke større end over de 99, der ikke for vild?

Jeg har altid hørt og læst dette på den måde, at Jesus her bruger noget meget velkendt fra tilhørernes dagligdag for at fortælle dem om Himmeriget, om Gud. Sådan er forholdene på Jesu tid. Men en tanke har slået mig. Er Jesus her ikke snarere stærkt ironisk og provokerende? Når Jesus spørger, om ikke manden lader de 99 blive og går ud og leder efter det vildfarne, så tror jeg, at mange af os vil sige, at jo selvfølgelig gør han det. Men tanken har slået mig, at måske er det faktisk ikke, hvad Jesu tilhørere vil sige. Måske vil Jesu tilhørere i bund og grund og mest ærligt sige: Nej, det gør han ikke. For risikoen for, at der sker noget med de 99 er alt for stor i forhold til værdien af det ene fortabte. De 99 betyder langt større værdi for manden, end det ene. Måske er det i virkeligheden, hvad der er virkeligheden for Jesu tilhørere, og det ved Jesus godt.

Vi kan ikke lide en sådan tankegang. Vi ved den finder sted; men vi kan ikke lide, at det bliver udtalt, og derfor er hele verden også på nakken af præsident Trump, fordi han åbenlyst har tilkendt givet, at en enkelt journalists liv ikke står mål med våbeneksporten til Saudi Arabien. I bund og grund er det samme princip, der ligger til grund for denne indstilling til den enkelte. Jesus sætter altså en eksempelfortælling op, som

provokerer dem, og taler imod, hvad en mand ville have gjort. For det handler jo bare om et får.

For nogen tid siden udtalte en person sig i radioen om samfundets syn på skolen. Hun mente, at vi som samfund måske burde fokusere mindre på, at skolen skal uddanne børnene til *hvad* de skal være, og mere på *hvem* de vil være. Det er der, synes jeg, en god pointe i. Og den rammer lige i Bulls eye for, hvad Jesus forsøger at få os til at indse. I Himmeriget handler det ikke om, *hvad* man er, men om *hvem* man er. For manden med fårene ville aldrig forlade de 99, tror jeg ikke, for det enes skyld, og manden kan ikke tage barnet alvorligt og slet ikke i forhold til Gud. Men Gud gør det! Gud Herren tager barnet alvorligt! Gud Herren leder efter ethvert vildfarent får!

Prestige og karriere og anseelse har ikke plads i Himmeriget. Har ingen betydning. Men det har betydning, om man er barn hos Gud. ”Menneskesønnen er kommet for at frelse det fortabte.” ”Således er det jeres himmelske fars vilje, at ikke en eneste af disse små skal gå fortabt.” Derved vender Jesus tilhørernes fokuspunkt. Det er ikke sikkert, at det lykkes for ham; men Jesu pointe er, at i Himmeriget handler det ikke om at tage sig selv alvorlig, men at tage Gud alvorlig. Og da vil man se, at det er helt utroligt, hvor meget den enkelte betyder for Gud Herren, vores himmelske far.

Hvor alvorligt vi bliver taget af Gud er Jesus åbenbaringen af. Men allerede hos profeten Esajas langt tilbage i GT kommer det til udtryk, hvor meget vi betyder for Gud:

Mennesker siger (hvilket faktisk godt kan ske):
Herren har svigtet mig,
Herren har glemt mig!

Dertil spørger Gud:

Glemmer en kvinde sit diende barn?

Glemmer en mor det barn, hun fødte?

(Det er ikke særlig sandsynligt – under normale omstændigheder)

Og så kommer Guds ord:

Selv om de skulle glemme,

glemmer jeg ikke dig.

Se, i mine hænder har jeg tegnet dig...

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.